

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd 1908. június 2.

114. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uszkóca utca 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Mexikó és a magyar gőzhajójáratok.

Bánó Jenő, mexikói főkonzul érdekes cikket írt Mexiko kereskedelmi fejlődéséről és a magyar gőzhajójáratokról. A cikkben Bánó Jenő egy régi kedvenc eszméjét is fejtegeti, a Fiume és a mexikói kikötők között létesítendő közvetlen gőzhajójáratok fontos célját.

Ha kezünkbe vesszük a mexikói kormány által havonként közölt statisztikai adatokat — írja Bánó Jenő, — azonnal szemünkbe ötlék ennek a köztársaságnak rendkívüli módon emelkedő kereskedelmi fejlődése. Ezen adatokból, igaz, arról is meggyőződhetünk, hogy a legutóbbi s még ma is tartó és északamerikai általános krízisnek volt befolyása a mexikói kereskedelemre is, mert 1907—8. év első hónapjában (Mexikóban a hivatalos év júliustól-júliusig tart) az Unióból a múlt évinél 14 millió korona értékű áruval kevesebbet importáltak; ezt azonban busásan pótolták az európai államokból odaözönlő áruk, amelyek értéke ugyancsak ezen időszakban 48 millió korona emelkedést mutat.

Az egyetlen Portugáliát kivéve, melynek bevételi csökkenését az utolsó politikai zavarokra vezethetjük vissza, az összes európai államokból Mexicóba tetemes volt az áruk behozatalának emelkedése s hogy erről általános áttekintést nyerhessünk, ime országok szerint közlöm az adatokat:

	1906—7. koronákban	1907—8. koronákban	Külömbség. 1907—8.
Németország	40,252,627	52,436,722	12,174,095
Osztr. Magyar Monarkia	2,084,195	2,874,757	790,562
Belgium	4,817,542	6,441,855	1,624,313
Spanyolország	12,285,782	12,932,957	647,175
Franciaország	27,844,477	36,311,800	8,467,323
Angolország	26,153,477	58,289,412	22,135,935
Hollandia	989,972	1,007,064	17,793
Itália	2,590,080	3,373,007	782,927
Norvégia	586,360	626,525	40,165
Portugália	535,752	267,945	267,807
Oroszország	448,102	958,462	510,360
Svédország	1,087,792	1,147,505	59,713
Svájc	1,316,603	2,103,772	787,169
Egyéb	142,562	169,517	26,955
Összesen (többlet)		48,067,485	

A fent felsorolt statisztikai adatok szerint Magyarország és Ausztria bevétele Mexicóba a többi európai országok bevételeivel együtt szintén gyors fejlődést mutat, amennyiben az 8 hónap alatt 800.000 koronával emelkedett.

Természetesen ezen adatok csakis a Triestből és Fiuméből szállított árukra vonatkoznak s nem foglalhatják magukba az idegen kikötőkön át expedált magyar és osztrák áruk értékét, mert ezek többnyire meghamisított eredetű indítatván utnak, a statisztikában a kikötő országának áru gyanánt szerepelnek.

A statisztikában Ausztria és Magyarország rovataiban előforduló összegeknél, legalább ötszörte avagy hatszorta magasabbra tehetjük a Mexicóba bevitt magyar és osztrák áruk értékét; de miután ezek Hamburgon, Antwerpenen, Southamptonon, Haveren, San Nazaren és Barcelonán át jutnak rendelkezési helyükre, a konzuli fakturákban (okmányok) német, belga, angol, francia és spanyol eredetű áruknak lesznek klasszifikáltatva.

Hogy Fiume és a mexikói kikötők között

létesítendő közvetlen gőzhajójáratok esetében mennyire fejlődhetné a kereskedelem Magyarországnak, Angliának, Franciaországnak, sőt Spanyolország példaira, mely országok, — miután létesítették Mexikóval a közvetlen gőzhajó szolgálatot, nem egészen tíz év leforgása alatt csaknem négyszeresére fejlesztették az odairányított exportot.

Különösen Angolország bevitelének fejlődése Mexikó kikötőibe meglepő módon emelkedett, s az, nyolc hónap alatt 22 millió korona többletet mutat, amely az 1906—7. évi ki-, illetve bevitelnek 70 százalékát teszi.

Épp úgy, mint kereskedelmileg, óriási lépésekkel halad Mexikó előre pénzügyileg is rendkívülinek mondható fejlődése; amit legjobban bizonyít, hogy ezidőszent 34 nagy bankja van a köztársaságnak, melyek mind jól prosperálnak, sőt egyik-másik, mint például a „Banco Nacional de Mexico“, a „Banco de Loidres et Mexico“ és a „Banco Central“ forgalma oly hatalmas, hogy azokat bármelyik európai nagy bank megirigyelhetné.

Hitelviszonyai a köztársaságnak a legjobbak egész Amerikában, s így, minden európai országnak, de különösen Magyarországnak, amely mostanában ugyancsak rá van utalva a tengerentúli piacokra, nagyon fontos érdeke volna, ha ezen minden tekintetben kiváló gazdag országgal, a legszorosabb kereskedelmi relációkba lépne. Ezt pedig csak úgy cselekedhetné meg, ha Fiuméből a mexikói kikötőbe közvetlen gőzhajószolgálatot létesítene, amely, ha csak kissé ügyesen lenne adminisztrálva, az egész középtengeri forgalmat egyesíthetné, s azt, úgy Mexikóba, mint Közép-Amerika országaiba is lebonyolíthatná.

Siessenek tehát e vállalattal, nehogy más, a Középtenger mentén fekvő idegen ország által megelőztessenek.

Fiume áruforgalma április havában.

Fiume állomás 1908. évi április havi forgalmában a vasuton továbbított és érkezett áruk az előző évi április havi forgalommal szemben, dacára annak, hogy a köszénbehozatal e hónapban 1333 kocsival csökkent, mégis elég tekintélyes 714 kocsi növekedés mutatkozik, a melynek illusztrálására reá kell mutatnunk arra, hogy a behozatalban, betudva a köszénforgalmat is, 382 kocsi volt a csökkenés, míg a kivitel 1096 kocsival növekedett.

Abból, hogy a behozatali forgalomban, a köszénforgalom fentjelzett csökkenése dacára is csak 382 kocsi csökkenés mutatkozik, így következik hogy több árucikknél növekedés észlelhető. Így például növekedett a rizs (876 kocsi), jute- (73 kocsi), kénsav- (50 kocsi) stb. behozatal. Ellenben csökkenés mutatkozik vasárúknál (60 kocsi) és gabonánál (52 kocsi).

A kiviteli forgalomban nagyobb növekedés észlelhető a cukornál (850 kocsi), hasznofánál (311 kocsi), nyers kőolajnál (274 kocsi), gabonánál (269 kocsi) és hüvelyeseknél (103 kocsi). Ezzel szemben nagyobb csökkenés mutatkozik örleményeknél (494 kocsi), búzánál (116 kocsi) és ércnél (71 kocsi).

Részletes számadataink egyébként a következők:

Az összeforgalom volt:

	Összesen tonnában
1908. évi április hónapban	136,282
1907. évi április hónapban	129,139
tehát	+ 7,143
1908. évi január—ápr. hónapokban	473,832
1907. évi január—ápr. hónapokban	488,998
tehát	- 15,164
Behozatal:	
1908. évi április hónapban	54,825
1907. évi április hónapban	58,642
vagyis	- 3,817
1908. január—április hónapokban	176,979
1907. január—április hónapokban	211,223
vagyis	- 34,244
Kivitel:	
1908. évi április hónapban	81,457
1907. évi április hónapban	70,497
tehát	+ 10,960
1908. január—április hónapokban	296,853
1907. január—április hónapokban	277,773
tehát	+ 19,080

Előfizetési felhívás.

Június 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Ujjonnan pelépő előfizetők elsejéig lapunkat ingyen kapják.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— József főherceg Fiumében. József főherceg ma reggel háromnegyed 10 órakor több vezérkari tiszt kíséretében ideérkezett. A főherceg az állomásról egyenesen a Magyarhorvát hajóársaság „Pannónia” gőzcsére hajtatott, amely fél 11 órakor a főherceggel és kíséretével Dalmáciába indult. József főherceg hat napra tervezi tanulmányútját s Dalmáciából Pólába megy.

— Az osztrák Lloyd új elnöke. Az osztrák Lloyd tengerhajózási társaság eddigi elnöke Becher Ernő egészségi okból legközelebb elhagyja a helyét. Utódja valószínű gróf Stürgkh az Urakháza tagja lesz.

— A Magyar keleti tengerhajózási részvény-társaság abbeli jelentése folytán, hogy részvényeinek az 1907. évre szóló szelvényét nem váltja be, elrendelte a tőzsdetanács, hogy ezen részvények f. évi május hó 29. napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül arultassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

— A „Carpathia” kivándorlóhajó csütörtökön délután 218 első 2070 harmadik osztályú visszavándorlóval Newyorkból Fiuméba

indult. Az utasok közül 360 harmadik osztályú és két első osztályú utas Fiuméba jön, a többi részben Nápolyban, részben Triestben száll partra.

— **A giardinói népiünnep.** Vasárnap délután 4 órakor nyitották meg a Giardino főbejáratát s kezdetét vette a gyermekbarát egyesület által rendezett iavaszi ünnep. A kert zsufozásig megtelt s a fiumei társadalom minden osztálya képviselve volt ott. Két zenekar játszott fölülva, a városi és katonai. Különböző sátorokban szép hölgyek árusítottak különböző cikkeket, hogy az abból származó jövedelem az egyesület vagyonát gyarapítsa. A magyar hölgyek közül Balpataky állomásfőnök neje és leányai, Eidlitz Hugó neje és leányai stb. és még nagyon kevés magyar hölgyet láttunk közreműködni a tavaszi ünnepségen. Egyetlen magyar zászló sem diszította a kertet. Minden szín dominált az ünnepségen, csak a magyar szín hiányzott onnan. Volt tombola, amelynek kisorsolása délután 5 órától a késő esteli órákig tartott. Kisorsolásra kerültek mindenféle tárgyak még kis gyermekruhák is. Volt optikum, panoráma, kávéház, török sátor, (nagyon élethű) kítőnő frissítővel és a felső részen levő barlang helyén egy igen szépen berendezett kis vendéglő volt, ahol a kiszolgálást is bájos hölgyek végezték csinos alkalmi kosztümökben. A világposta és konfetti-csata sem maradt el. Este pedig a szép szartorellaké volt a világ. Nyolc órakor megkezdődött a tánc, amely 12 órakor ért véget. Általában a hangulat kitünő volt. Az ünnepség úgy anyagi, mint erkölcsi sikerrel járt.

— **A Norddeutscher Lloyd helyzete.** Németország egyik leghatalmasabb hajózási vállalat, a Norddeutscher Lloyd, mely még most is érzi azt a jelentékeny veszteséget, mely őt érte akkor, amikor a magyar kivándorlási üzletet elvesztette, a múlt esztendőben alaposan ráfizetett az Ausztrália—Japán között rendszeresített hajójáratára, A társaság vesztesége csak e járaton két esztendő alatt 1 millió 308.236 márkára emelkedett. A Lloyd igazgatósága a veszteséget a német kormányon akarja bevasalni s fél millió márká ujjabb szubvenciót kér az eddigi tíz milliónyi szubvencióhoz. A német birodalmi gyűlés egyszer már elutasította a német kormányt az ujjabb szubvenció megadására vonatkozó előterjesztését, de a Norddeutscher Lloyd erőszakoskodik s ismét a parlament elé akarja vitetni a javaslatot, abban a reményben, hogy másodszor talán sikerülni fog a szubvenció javaslatot megszavaztatni. A Norddeutscher Lloydnak különben az utóbbi években nincs valami nagy szerencséje, mert nálunk is tavaly nem sikerült nyélbeütnie a „magyar—levantei” vonalat, melyért évenként közel egy millió koronát akart zsebre vágni a magyar kormánytól. A Norddeutscher Lloydnak ezt a tervét még ideje korán sikerült megfúszítani, mert, az illetékes körök az utolsó pillanatban bellátták, hogy a német hajózási vállalat végeredményében nem akar egyebet, minthogy a magyar kormány szubvencionálja a német kereskedelmi tengerészetet és mi biztosítsuk Németországnak a levantei kereskedelmet.

— **Véres verekedés.** Tegnap este véres verekedés támadt a szusáki Continental vendéglő kerthelyiségében. Egy horvát leány két gavallérral hallgatta a horvát zenészek muzsikáját, de úgy látszik a két fiatal ember jobban törődött a leánnyal, mint a muzsikával. Végre is kitért a féltékenység. Először a poharak repültek egymás fejébe, utóbb már kés is került elő s néhány pillanat múlva a két Don Juanból patak módjára ömlött a vér. A véres verekedésnek a rendőrség vetett véget. A két sebesültet a kórházba szállították.

— **Az Austro-Americana üzletéve.** Ez a hatalmasan fellendült osztrák gőzhajózási társaság a napokban tartotta meg negyedik rendes közgyűlését. Az évi közgyűlés kijelenti, hogy úgy az áru-, mint a személyforgalom, az év folyamán fellépett gazdasági krízis dacára is, jelentékenyen emelkedett. Az összeforgalom, beleértve tehát a közbeeső kikötők között lebonyolított forgalmat is, 6.284.368 mm-t és 55.724 utast számlál, szemben az 1906. évi 5.983.250 mm.-val és 37.255 utassal. A befutott tengeri mérföldek száma is emelkedett, 1906-ban volt 1.179.600, 1907-ben 1.378.620. Mindazonáltal az állami szubvenció, — az új szabadhajózási törvény rendelkezéseiből folyólag — 26.500 koronával kisebb volt, mint az

előző évben. Az új építkezésekkel együtt van az Austro-Americanának 33 személy- és áruforgalomra berendezett hosszujáratú gőzhajója 142.057 brutto-tonnatartalommal. A társaság összes tartalékjai 6.540.797-84 koronára rúgnak, ezzel szemben áll az alaptőke 18 millió, az 1906. évi elsőbbségi kölcsön közel 4 millió és az 1907. évi kölcsön 2 millió koronája. A 1907. év folyamán a következő viszonylatok között oszlatnak fel, együttesen a kiviteli és behozatali forgalomban: a személyforgalmi járatok közül esik 58 a newyorki, 11 a new-orleansi és 6 az argentinai szolgálatra; az árujáratok közül 45 Newyorkra és Philadelphiára, 16 Bostonra és Savannahra, 17 New-Orleansra, 14 Galvestonra és 13 Tampa-ra és Pensacolarra; az Antillákai és Középamerikával való forgalomban szerepel 50 járat. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság azon előterjesztését is, hogy a vállalat terjeszkedési céljaira ujjabb 4^{1/2}0/0-os 4 millió korona elsőbbségi kölcsön vétessék fel.

— **Elítélt tolvajok.** A büntető járásbíró tegnap két tolvaj fölött ítélkezett. *Seksich* Umbertót, aki egy gramofont lopott, tízennégy-napi elzárásra, *Mikailovich* Venceszlávot örölopásért szintén tízennégy napi elzárásra ítélték.

— **Sókvitelünk Fiumén át.** Ama törekvésekben, melyek a magyar sónak külföldre való elszállítására irányulnak, évek óta szerepelnek az afrikai gyarmatok és az áruforgalmi statisztika szerint a legutóbbi években már ment is kisebb-nagyobb sóküldemény Magyarországból Afrikába. E próbaküldemények és kísérletek most végre gyakorlati eredményre vezettek s úgy látszik, hogy az afrikai gyarmatok sóval való ellátásában, jelentős szerep jut a magyar sótermelésnek. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság szigetkamrai sóüzemtelepéről ma egy külön tervvel indult utnak Fiume felé, melynek összes vaggonjai kizárólag Afrikába szent magyar sóküldeménynyel vannak megrakva. A só 8000 egyenlő faladába van csomagolva, mely ládák mindegyike éppen 34 kilogram súlyú, a végből, hogy az afrikai gyarmatokon szokásos mód szerint a bennszülöttek egy-egy ilyen ládát a fejükön vihessenek a karavánokban. Mindegyik ládában 3 darab, egyenként éppen 10 kilogram súlyú téglalakú fűrészelt és simára gyalult só-darab van, melynek igen fontos kidolgozása azért szükséges, mert ez a só Afrika belső részein a csereforgalomban pénzérték gyanánt szerepel és így egyöntetű és egységes alakúnak kell lenni. Ez az érdekes küldemény több mint 200.000 kilogram magyar sót juttat Afrikába. Fiuméből magyar hajón szállítják Marseille-be, ahol francia hajóra átrakva, körülbelül egy hónap múlva érkezik a francia Szenegambia-gyarmat kikötőjébe.

— **Doktor juris.** *Priviczky* Endre, az Adria hajóstársaság budapesti vezértilkarságának tisztviselője, aki hosszú ideig a társaság fiumei titkarságához volt beosztva, most tette le kitünő eredménynyel a jogi doktorátust.

— **Vasutasok velencei kirándulása** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városába, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad *Fodor* Ármin m. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

— **Vasárnapi kiránduló vonat Fiume-Delnice között.** Június hó 1-én lép életbe a vasárnapi kiránduló vonat menetrendje. A Fiume-Delnice között közlekedő vonat minden vasárnap délután 2 óra 5 perckor indul Fiuméből és délután 5 órakor érkezik Delnicébe. Visszatérés Delnicéből este 7 óra 40 perckor s érkezés Fiuméba este 10 óra 38 perckor. A kirándulók tehát 2 óra 40 percet időzhetnek Delnicén.

— **Védekezés a tengeri betegség ellen.** Egy angol fogorvos, *M. Walter Whitehouse*, aki a kontinens és Anglia közötti tengeri utat már gyakran megette a La Manche csatornán, hathat s védőeszközt talált fel a kell. metlen tengeri betegség ellen. Ez a találmány egy acélrugós függő ág, amely tomboló viharban, a tenger legnagyobb hullámzása közepette is állandóan vízszintes irányban marad s védelmet nyújt az utasnak a hajó ide-oda hánykódása ellen. Az ágyban fekvő utas a tenger hullámzásából mit sem érez s

így megmenekül a tengeri betegségtől. A fel-találó még egyéb módon is gondoskodik az utasokról. Az ág fölött ugyanis egy elektro-mos ventilátor működik, amely folytonosan friss levegőt visz az utasnak. Ezt a találmányt: egyelőre a Dover és Calais között közlekedő személyszállító hajókon alkalmazzák nagy sikerrel. A használat díja azonban meglehetősen drága, amennyiben az elsőosztályú utasnak száz koronát kell fizetnie az utazás tartamára, ha meg akkor menekülni a tengeri betegségtől.

— **Az oceánjárók legujabb rekordja.** New-yorkból táviratozzák: A Queenstownból mult vasárnap elindult Lusitánia nevű Cunard gőzös ezuttal négy nap, husz óra és 22 perc alatt vette meg útját Amerikába. A hajó közepsebessége tehát óránként 24.83 csomó volt, a mi rekord számba megy. A Lusitániával ez alkalommal 1240 utas kelt át az oceánon tatra.

— **Agyongázolt szakács.** Szombaton délután egy kocsit elgázolta *Balasco* József szakácsot, akit súlyos sebeivel a kórházba szállítottak. Az orvosi segítség már nem használt rajta. Délután öt órakor meghalt. Holttestét a temető halottaskamrájába szállították, ahonnan ma temetik.

— **Változás a Magyar Amerika Banknál.** A newyorki Magyar Amerikai Bank vezetőségében változás állott be, amennyiben a bank eddigi elnöke *W. H. Bryan*, megvált e hó 15-én ezen állásától s a helyét *E. A. S. De Lima* foglalta el, kit az e hó 18-án megtartott igazgatósági ülés választott meg a bank részvénytársaság elnökévé. Az új elnök az egyik legnagyobb newyorki bankár, export és import üzlet főnöke, a foe-ig exchange üzletben elismert szaktekintély és egész üzleti életét az Amerika és külföld közötti kereskedelemben töltötte. Itt jegyezzük meg, hogy a Magyar Amerikai Bankkal szemben a hamburgi hajóstársulat teljesen feladta ama bankosztályát, melyet nagyrészt az amerikai magyarság pénzeinek kezelésére és átutalására csak nemrégiben kezdett.

— **A bosszu.** *Peterlich* Jakob 33 éves fogyasztási adóőr szombatra virradó éjjel késszer rálőtt *Lenaz* Péter fogyasztási adótitviselőre, aki hanyagság miatt bevádolta őt főlebbvalóinál. Az adótitviselőnek éppen éjjeli szolgálat volt s ezt az alkalmat használta föl a szerencsétlen ember, hogy *Lenazon* bosszút aljon. A golyók nem találtak. *Peterlichet* a rendőrség letartóztatta.

— **Gróf és a halászfíu.** A *Piccolo* azt írja, hogy gróf *Cecchoni* pénteken bárkán kirándult a tengerre s egy 16 éves dalmát halászfíut is magával vitt. A fíu utközben valami hibát követett el, mire a gróf őt megütötte s más módon bántalmazta. A fíu a további bántalmazás elől a vízbe ugrott. A gróf ahelyett, hogy segített volna rajta, evezőjével feléje sújtott. Egy bárkás kimentette a már fulladozó fíut, aki most kórházban fekszik. Amikor a gróf később a parthoz ért, nagy tömeg fogadta, amely meg akarta lincselni. A gróft letartóztatták s *Pirano* közösi hivatalába vitték. Itt ismét nagy tömeg verődött össze s fenyegető magatartást tanúsított. A tömegből szenvedélyes riadalmak hangzottak el s többen azt hangoztatták, hogy megölik a gróft, ha kiszabadul. A tömeg csak akkor oszlott szét, amikor kijelentették a hivatalnokok, hogy a gróft átadják az igazságszolgáltatásnak.

— **Vizsgálatok a polgári fiúiskolában.** Az állami polgári fiúiskola vizsgálatainak sorrendjét az igazgatóság megállapította. A nyilvános tanulók vizsgálatait a következő időrendben tartják meg:

Június 12-én reggel 8 órakor vizsgálat a hittanból az összes osztályokban. Június 16-án reggel 8 órakor a IV. osztály vizsgálatai az összes tantárgykból. Június 17-én reggel 8 órakor a III. a) osztály vizsgálatai az összes tantárgykból. Június 19-én reggel 8 órakor a III. b) osztály vizsgája az összes tantárgykból. Június 20-án reggel 8 órakor a II. a) osztály vizsgája az összes tantárgykból. Június 22-én reggel 8 órakor a II. b) osztály vizsgája az összes tantárgykból. Június 23-án reggel 8 órakor az I. a) osztály vizsgája az összes tantárgykból. Június 24-én reggel 8 órakor az I. b) osztály vizsgálatai az összes tantárgykból. Június 25-én délután 5 órakor ének és torna-vizsga.

Magántanulók vizsgálatai: Június 13-án délelőtt 8-tól kezdődőleg zárt írásbeli vizsgálat.

Junius 14-én délelőtt 8-tól kezdődőleg szóbeli vizsgálat.

Kereskedő tanonciskola: Junius 10-én délután 4-től kezdődőleg a II. osztály vizsgája. Junius 11-én délután 4-től kezdődőleg az előkészítő osztály vizsgája.

Junius 28-án reggel 9 órakor hálaadó isteni tisztelet a kapucinusok templomában. Ezt követi az évzáró ünnepély és a bizonyítványok kiosztása az állami polgári fiúiskola rajztermében. (Új iskolaépület I. emelet. Bejárat a Via Pomerion levő kapun.)

Ezen nyilvános vizsgálatokra és az évzáró ünnepélyre úgy a szülőket, mint a tanügy barátait meghívja az igazgatóság.

Szerkesztőségünk és szusáki fiókiadóhivatalunk új telefonszáma 954. A kiadóhivatal száma 229, a nyomdái pedig 920 marad.

x Kérelem. Azon tisztelt gazdákat, kiknek az ideai vetésnél alkalmuk volt az időkülömbiséget az impregnált és a nem impregnált takarmányrépamag kikelése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek eziránti tapasztalataikat, akár honnan szereztek is be a nem impregnált répamagot, követlenül Mauthner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller utca 33. közölni. Miután az ideai pontos megfigyelésekre a Mauthner cégnek úgy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőúton is, vele tudatni.

A Seiler és Süss cég (Corso, a városi torony mellett) mérték után készít 18 és 24 frtért remek öltönyöket és felöltöket.

SZINHÁZ.

A magyar színtársulat bucsuja. Tegnap este bucsuzott el Balla Kálmán színtársulata a fiúmei közönségtől. Ez alkalomból Lehár Ferenc legújabb operettje, a *Három feleség* került színre B. Csík Irén jutalomjátékául. A közönség zajosan ünnepelte a kiváló művésznőt, aki két díszes virágállványt kapott tisztelőitől. *Szentgyörgyi* Lenkének is bőven kijutott a tapsból. A többi szereplők is jók voltak. A tegnapi előadással befejezést nyert az ideai színházi szezon. A társulat tagjai ma délelőtt indultak Kaposvárra, ahol holnap este az Aranyvirággal kezdik meg szereplésüket.

Pálmai Ilka. Egy előkelő fővárosi lap értesülése szerint lépések vannak folyamatban, hogy Pálmai Ilkát kinevezzék a Nemzeti Színház örökös tagjának. Ez érdekes és érdemes művésznőt ebben a díszben azt gondoljuk mindenki szívesen fogja látni. Karrierja egy nagy részét egy olyan műfajban futotta ugyan meg diadalmasan, melynek első zsenijét a Nemzeti Színház deszkáin csak a hatvanas években lehetett látni. De Pálmai Ilka művészetében a zsánerben klasszikusnak mondható, amellyel, hogy voltak diadalai más darabokban is. minő például a *Magdolna* című paraszt tragédia és a *Pálinka* (L'assomoir) című dráma. És az sem utolsó dolog, ha magyar kiváló művészeink fényes pályafutását egy olyan dísz jutalmazza meg, minő ez az állás. Ez olyan koszorú lenne, amely minden magyar művész szemé előtt lebeghetne egy életen keresztül.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 1. A képviselőház mai ülésén *Justh* Gyula elnököl.

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter zajos taps és éljenzés között terjeszti be az ingyenes népoktatásról s a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatot. Mind a két javaslatot a bizottságok elé utasítják.

Ezután folytatják az appropriációs törvényjavaslat tárgyalását.

Toroczkay Viktor báró az első szónok.

Az elnök kétszer figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól, mert különben megvonja tőle a szót.

Toroczkay Viktor báró erre kijelenti, hogy nem beszél s leül. A balpárt nagy zajt csap erre.

Ezután több szónok beszélt az 5. és 6. szakaszhoz.

Nagy György határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a honvédtiszti fizetések rendezése ne szolgáljon precedensül a közös tisztek fizetésrendezésére.

Holló Lajos tiltakozik az ellen, hogy a honvédtisztek fizetésrendezését felhasználják a kormány ellen. Támadja a balpártot, tagjait álfüggetlenségeknek mondja, akik a függetlenségi pártot szétkarják robbantani. Az ülés folyik.

Megüresedett mandátum

PAKS, jun. 1. Szluha István halálával megüresedett a paksi mandátum. Az itteni függetlenségi párt *Jeszenszky* Ödön szolgabírótól jelölte.

„Abcug Batthyányi”

BUDAPEST, jun. 1. A vasutasszövetség kerületének ülésén Sümegi Imre erősen kikelt Batthyány Tivadár gróf elnök ellen. A jelenvolt vasutasok erre zajosan abcugolták Batthyányi grótot. Az ülés folyamán Sümegi lemondott.

A francia katonák emléke.

PÉCS, jun. 1. Tegnap nagy ünnepség keretében leplezték le a francia katonák emlékművét.

Vasuti szerencsétlenségek.

SZEKESFEHÉRVÁR, június 1. A pragerhoi személyvonat a közelben ismeretlen okból kisiklott. Több kocsi összezuzódott, több utas megsebesült. Ugyanezen a vonalon Szabadbattyány közelében kisiklott egy tehervonat. Több vasutas megsebesült. A forgalmat csak átszállással tudják fentartani.

MILANO, jun. 1. Egy gyorsvonat lezuhant a töltésről. Huszonötén halálosan megsebesültek.

Uraim!

A sztrajk nálunk megszűnt, megadtuk munkásaink összes követeléseit, de nem a rendelők rovására. A régi bevezetett árak nálunk továbbra is megmaradnak.

18 vagy 24 frt.

egy remek szabású uri öltöny vagy felöltő mérték után tiszta gyapjú szövettől.

Seiler és Süss

Első fiúmei amerikai rendszerű versenyszabóság
Corso a városi torony mellett.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.
FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

GRADO TENGERI FÜRDŐ

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.
Villanyvilágítás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.
Goldberger vendéglője - Trieszt.
TRIESZT, Piazza della Borsa 7 I.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

Első fiúmei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Nyolc szépen butorozott szoba

együtt vagy külön-külön kiadó a város központjában. Közlelbbi felvilágosítással szolgál Szentgyörgyi Ferenc a De la Ville szálló tulajdonosa.

ZELENIKA (DALMÁCIA)

klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő

a Bocche di Cattarói, montenégroi és albániai kirándulások természetes középpontja, vasuti végállomás és gőrhajó-állomás (Castelnuovo kikötőből fél órai gyalogut.)

szálloda 38 szobával, 2 villa s nagy park
családi viszonyok miatt szabad kézből eladó.

Bővebbet Zelenika fürdő üzletvezetőségénél.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzsön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorf Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

II.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt nagymennyiségű úri- női- gyermek-divatharisnyákat

hatalatlan olcsó áron ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME. Via Andrássy 1. sz.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

idegenek figyelmébe!

A legelső rendű úri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok. Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitűnő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

Ha szereti az egészségét, használjon kizárólag **aluminium konyhaedényeket**

tiszta alumíniumféműből, amelyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

JEGYEDÜLI FŐRÁKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések. Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanyhőrték 70% árammegtakarítással.

Grand Hotel Zehentner

elsőrangú szálló és penzió

ABBZIA

szemben a mólóval.

52 szoba. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Villamos világítás. Cakraszda.

Klubbhelyiség.

Mindenféle használt **butort veszek** a legjobb áron.

Deutsch M.

Via Governo 4.